

D'ON SOM? ON PERTANYEM

Toni
Vall

Divendres es va estrenar La última bandera, el nou film del gran director Richard Linklater, segurament un dels cineastes actuals amb més capacitat de penetració en l'ànima humana i amb més i millor preparació (o vocació) humanista per furgar en el nostre interior a través dels seus personatges i per treure conclusions d'allò més lúcides sobre qui som i per què som en aquest món. No sembla fàcil que Linklater assoleixi de nou un cim creatiu tan inspirat i inspirador com Boyhood, aquell conte sobre la vida filmat al llarg de dotze anys per il·luminar el creixement d'un nen que esdevé un adolescent i finalment un adult. La última bandera és una obra potser un pèl inesperada en la seva filmografia.

Inesperada perquè aborda un tema fins ara no tractat explícitament per ell com són la guerra i els seus efectes. Inesperada, sí, sobretot al nivell més epidèrmic de l'excusa argumental, però coherent perquè del que tracta en realitat és de l'amistat, la dignitat i l'enteniment entre les persones.

Tres amics que van servir junts a la Guerra del Vietnam es retroben l'any 2003 perquè un d'ells acaba de perdre el seu fill a la segona Guerra de l'Iraq i els demana que l'acompanyin a fer-se càrrec del seu cos. A través d'un relat net i transparent, els tres passen per tota mena d'estats emocionals i Linklater explora amb ull clínic instants de benestar i de devastació, retrata contradiccions, comptes pendants, tristesa pretèrita i present. Hi ha, sobretot, un tema que m'interessa especialment i que es planteja amb la subtileza no exempta d'intencionalitat crítica de què és capaç un creador del seu talent. És l'estrany i tantes vegades incòmode sentiment de pertinença a algun lloc. Pot ser un lloc real o imaginari, un lloc que té a veure amb la intimitat o amb la pàtria. La pertinença a una superestructura que és més gran que nosaltres, que ens condiciona i ens determina pel sol fet d'existir. O la pertinença a res, a cap lloc concret més enllà del lloc d'on cadascú se senti, si és que

M?

'LA ÚLTIMA BANDERA' (2017), de Richard Linklater, aborda el tema de l'amistat i la identitat.

aquest lloc existeix fora de nosaltres mateixos. Els tres amics exploren aquests estats de la ment i de l'ànima mentre viatgen pel país, mentre conversen i discuteixen, sotmesos a l'estranyesa i la tristor, sobretot la del pare tocat per la més dolorosa de les absències.

És una qüestió apassionant, ja sigui a nivell psicològic o sociològic. També polític, esclar. Tinc un amic que afirma, amb tota naturalitat, sense cap ombra d'impostura, que aquest sentiment no existeix en ell. No se sent d'enlloc. No sent absolutament res en veure la bandera espanyola i tampoc la catalana. Més enllà d'un cert nivell de familiaritat amb la segona, no se sent mogut a cap acció, cap pensament concret ni inconcret, cap solidaritat amb les causes, greuges i empreses col·lectives que genera. Quan conversem sobre aquestes qüestions mostra un desinterès força evident que combina amb un alt nivell de compromís amb moltes formes de culturització.

Quin lloc ocupa el lloc on naixem i on ens quedem a viure, la seva història i les seves tradicions, en

la formació de la nostra identitat? ¿És més important i determinant que, per exemple, la família que tenim i l'educació que rebem? ¿Té més incidència

que les lectures que fem, les pel·lícules que veiem, la música que escoltem i les amistats que conreem? Segurament és una barreja de tot plegat, oi? M'ho pregunto sovint quan detecto que l'efervescència identitària esdevé en algú una manifestació prioritària, no exclouent de tantes altres possibles, però sí suficient, per exemple, per penjar una bandera al balcó –sigui quina sigui–, per fer milers de quilòmetres per manifestar-se, per deixar anar un grapat de manifestes mentides a benefici d'una causa suposadament superior o per embrancar-se en una tirallonga de

retrets (o d'insults) a Twitter a fi i efecte de defensar la seva opció ideològica.

Admeto que em costa identificar-me amb actituds d'aquest tipus. Sento una indefinible barreja de curiositat, rebuig i interès, sobretot moltíssim interès per entendre-ho. ●

•
*Quin lloc
ocupa el lloc
on naixem en
la formació
de la nostra
identitat?*
•